

NOT: Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak iş ve işlemler hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-11204477

13/12/2024

Konu: Görüş (Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İş ve İşlemler)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: ..... tarihli ve ..... sayılı yazı.

Başkanlığımızın %100 hissesine sahip olduğu şirketin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına vadesi geçmiş borcu olduğu gerekçesi ile haciz işlemleri başlatıldığından bahisle personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmesinden kaynaklı, borçlu şirket tarafından her ay düzenlenen hakediş tutarlarından personel maaş ve kıdem tazminatları kadar olan kısmının ödemesinin yapılacağından mağduriyet yaşanmaması açısından ödemenin borçlu şirkete mi yoksa Sosyal Güvenlik Kurumuna mı yapılacağı hakkındaki ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4857 sayılı İş Kanununun 36 ncı maddesinde, "*Genel ve katma bütçeli dairelerle mahalli idareler veya kamu iktisadi teşebbüsleri yahut özel kanuna veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesine dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlar; asıl işverenler müteahhide verdikleri her türlü bina, köprü, hat ve yol inşası gibi yapım ve onarım işlerinde çalışan işçilerden müteahhit veya taşeronlarca ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığının kontrolü, ya da ücreti ödenmeyen işçinin başvurusu üzerine, ücretleri ödenmeyen varsa müteahhitten veya taşeronlardan istenecek bordrolara göre bu ücretleri bunların hakedişlerinden öderler.*

Bunun için hakediş ödeneceği ilgili idare tarafından işyerinde şantiye şefliği işyeri ilân tahtası veya işçilerin toplu bulunduğu yerler gibi işçilerin görebileceği yerlere yazılı ilân asılmak suretiyle duyurulur. Ücret alacağı olan işçilerin her hakediş dönemi için olan ücret alacaklarının üç aylık tutarından fazlası hakkında adı geçen idarelere herhangi bir sorumluluk düşmez.

Anılan müteahhitlerin bu işverenlerdeki her çeşit teminat ve hakedişleri üzerinde yapılacak her türlü devir ve el değiştirme işlemleri veya haciz ve icra takibi bu işte çalışan işçilerin ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder.

Bir işverenin üçüncü kişiye karşı olan borçlarından dolayı işyerinde bulunan tesisat, malzeme, ham, yarı işlenmiş ve tam işlenmiş mallar ve başka kıymetler üzerinde yapılacak haciz ve icra takibi, bu işyerinde çalışan işçilerin icra kararının alındığı tarihten önceki üç aylık dönem içindeki ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder.

İşverenler, alt işverene iş vermeleri hâlinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, ekte bir örneği gönderilen Bakanlığımızın 25.11.2021 tarihli ve E-14399437-622.02-2020817 sayılı görüş yazısında özetle, "*1. Kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşların, kanunla kurulan kurum ve kuruluşların ihale yolu ile yaptıkları her türlü işleri üstlenenleri ve bunların tebligat adreslerini sözleşmenin imzalandığı tarihi takip eden onbeş gün içinde ilgili üniteye bildirmek zorunda olduğu, ihale konusu işin, piyasadan hazır halde alınıp satılan malın temini olması halinde bu işlerin idareler tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeyeceği,*

2. İdareler yaptığı ihaleler sonucunda işverene ödeyeceği her hakediş ödemesinden önce işverenin ve varsa alt işverenlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin

gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının bulunup bulunmadığı hususunda sorgulama yapmak ve sorgulama sonucunda borcunun olmaması halinde ödeme yapabileceği,

3. Piyasadan hazır halde alınıp satılan işlerle ilgili olarak işi üstlenenlere yapılacak hakediş ödemelerinden önce, işi üstlenenlerin idari para cezası, prim ve prime ilişkin işverenin merkez adresindeki işyerinin tescilli bulunduğu ünite tarafından, İl Müdürlüğünde işlem gören tüm işyerlerinden dolayı Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel hale gelmiş borçlarının bulunup bulunmadıkları hususu sorgulanmak suretiyle işlem yapılması gerektiği.

4. İşverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borcunun bulunması halinde borçlarına mahsup edilmek üzere idarelerce hakediş tutarından yapılan kesintinin ödeme belgesinde gösterileceği ve kesilen tutarın muhasebe kayıtlarına intikalinden itibaren 15 gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeneceği," denilmiştir.

Yine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesinde amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları düzenlenmiştir.

Ayrıca, Tahsilat Genel Tebliğinin (Seri: A, Sıra No:1) "V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" başlıklı bölümünde konu hakkında ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Bu itibarla, konu hakkında yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde işlem tesis edilmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü